

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	FACULTATEA DE ISTORIE, LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
1.3. Departamentul	DEPARTAMENTUL ISTORIE-ARHEOLOGIE-MUZEOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii/calificari COR/grupă de bază ESCO*	Istorie/ Istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303); politolog (COR 263304).Cod calificare conform ESCO (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations) (https://www.anc.edu.ro/competente/): 2633 - Filozofi, istorici și specialiști în științe politice; 2310 - Profesori universitari și asimilați / Acces în ciclul de masterat

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		ISTORIOGRAFIE ROMÂNEASCĂ			2.2. Cod disciplină		I.2203	
2.3. Titularul activității de curs				Conf. univ.dr. Laura STANCIU				
2.4. Titularul activității de seminar				Dr. Dragos URSU				
2.5. Anul de studiu		II	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					32
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					
Examinări					3
Alte activități (cercuri studentesti, conferinte ale studentilor)					

3.7 Total ore studiu individual	80
3.8 Total ore din planul de învățământ	45
3.9 Total ore pe semestru	125
3.10 Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	ISTORIOGRAFIE GENERALĂ INTRODUCERE ÎN ISTORIA MODERNĂ A ROMÂNILOR
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Efectuează cercetare istorică - utilizează metode științifice pentru cercetarea istoriei și a culturii. C4. Comunică constatări științifice - împărtășește cu publicul larg constatările și entuziasmul recent în domeniul științei,sporește cunoștințele, aprecierea și înțelegerea științei de către public, promovează utilizarea rezultatelor științifice înformarea de opinii.
-------------------------	--

	C6. Analizează surse înregistrate - analizează sursele înregistrate, cum ar fi dosarele autorităților publice, ziarele, biografiile și scrisorile, pentru a descoperi și a interpreta trecutul. C9. Evaluează activități de cercetare - evaluează progresele, impactul și rezultatele colegilor cercetători. C10. Prezintă argumente în mod convingător - prezintă argumente în cursul unei negocieri sau al unei dezbateri sau în scris, în mod convingător, pentru a obține sprijinul maxim pentru cauza pe care o reprezintă vorbitorul sau scriitorul.
Competențe transversale	

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea aprofundată a abordărilor fundamentale vizând conceptele specifice Istoriei istoriografiei românești; Capacitate de mediere interculturală; Capacitate de comunicare interpersonală și publică de nivel superior; exprimare în scris și oral eficientă și corectă; O capacitate de corelare a problemelor similare din diferite culturi.
7.2 Obiectivele specifice	Însușirea principalelor abilități de cercetare în domeniul istoriei moderne; Familiarizarea cu conceptele specifice domeniului și cu dezbaterile istoriografice majore; Capacitatea de interpretare critică a surselor și a scrierilor istoriografice; Abilitatea de construire a unui discurs istoriografic coerent, prin utilizarea corectă a surselor, încadrarea evenimentelor în contextul istoric și propunerea unor interpretări noi, deschise spre dialogul cu alte științe socio-umane, care să aducă un progres al cunoașterii; Însușirea normelor privind metodologia și etica cercetării; Capacitatea de aplicare practică a cunoștințelor teoretice asimilate, prin participarea la proiecte și activități de cercetare arheologică, istorică și de conservare și protejare a patrimoniului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. <i>Obiectul, locul, însemnătatea și periodizarea istoriei istoriografiei românești.</i> C1. Oglindirea istoriei istoriografiei românești în istoriografia contemporană. 1.1. Preocupările de istoria istoriografiei românești. 1.2. Periodizarea istoriei istoriografiei din România. 1.3. Rolul formativ al istoriei istoriografiei românești.	Prelegere Problematizare (conversație) Notițe de curs în format digital	2
2. <i>Istoriografia medievală</i> C2. Context social, politic și cultural. 2.1. Analistica medievală: <i>Letopisețul lui Ștefan cel Mare</i>. 2.2. Triada cronicărească. Cronistica în Țara Românească. 2.3. Istoriografia latină medievală în Transilvania.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
3. <i>Istoriografia umanistă</i> C3. Cadrul istorico-politic. 3.1. Afirmarea umanismului. Nicolae Olahus (1493-1568). 3.2. „Historia militans”: Grigore Ureche, Miron Costin și Ion Neculce. 3.3. Constantin Cantacuzino, Stolnicul (1640-1716): încercări de filosofie a istoriei.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
4. <i>Istoriografia preiluministă</i> C4. Cadrul istorico-politic. 4.1. Clarificări conceptuale: preiluminismul. 4.2. Dimitrie Cantemir (1673-1723). 4.3. Preocupări istoriografice preiluministe în Transilvania: memorialistică	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare)	2

și politică.		
5. <i>Istoriografia iluministă românească</i> C5. Cadrul general extern și intern. Periodizarea și conceptul <i>Școala Ardeleană</i> ca mișcare specifică <i>Aufklärung</i>-ului. 5.1. Preocupări istoriografice la reprezentanții Școlii Ardelene. Samuil Micu (1745-1806). 5.2. Preocupări istoriografice la reprezentanții Școlii Ardelene. Gheorghe Șincai (1754-1816). 5.3. Preocupări istoriografice la reprezentanții Școlii Ardelene. Petru Maior (1761-1821) și Ioan Budai Deleanu (1760-1820).	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
6. <i>Istoriografia preromantică românească</i> C6. Cadrul politico-istoric general extern și intern. 6.1. Clarificări conceptuale: preromantismul și romantismul (<i>Vormärz</i>). 6.2. Preocupări istoriografice românești preromantice. Vasile Popp. 6.3. Preocupări istoriografice românești preromantice. Aaron Florian.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
7. <i>Istoriografia romantică românească</i> C7. Afirmarea noii generații de istorici romantici. Mihail Kogălniceanu (1817-1891). 7.1. Afirmarea noii generații de istorici romantici. Nicolae Bălcescu (1819-1852). 7.2. Afirmarea noii generații de istorici romantici. August Treboniu Laurian (1810-1881). 7.3. Afirmarea noii generații de istorici romantici. Alexandru Papiu Ilarian (1827-1877).	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
8. <i>Istoriografia românească romantică (postrevoluționară)</i> C8. Cadrul politico-istoric general extern și intern. 8.1. George Barițiu (1812-1893). 8.2. Alexandru Odobescu (1834-1896). 8.3. Bogdan Petriceicu Hașdeu (1838-1907).	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
9. <i>Afirmarea spiritului critic în istoriografie</i> C9. Rolul „Junimii” și al „Convorbirilor literare” în afirmarea și maturarea. spiritului istoric. Titu Maiorescu (1840-1917). 9.1. Gheorghe Panu (1848-1910). 9.2. Vasile Alexandrescu Urechia (1834-1901). 9.3. Alexandru D. Xenopol (1847-1920).	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
10. <i>Noul spirit critic în istoriografia românească</i> C10. Prima generație pozitivistă. Ioan Bogdan (1864-1919). 10.1. Dimitrie Onciul (1856-1923). 10.2. Constantin Giurescu (1875-1918). 10.3. Nicolae Iorga (1871-1940).	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
11. <i>Noua generație de istorici români ardeleni</i> C11. Cadrul politico-istoric general extern și intern de după 1918. 11.1. Rolul și locul istoriografiei confesionale în istoriografia română a secolului XX: Augustin Bunea (1857-1910). 11.2. Iacob Radu (1869-1932). 11.3. Rolul și locul istoriografiei confesionale în istoriografia română a secolului XX: Silviu Dragomir (1888-1962). 11.4. Ioan Lupaș (1880-1967).	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2

12. <i>Școli istorice românești universitare</i> C12. Vasile Pârvan (1882-1927). 12.1. Alexandru Lapedatu (1876-1954). 12.2. Gheorghe I. Brătianu (1898-1953). 12.3. Petre P. Panaitescu (1900-1967).	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
13. <i>Istoriografia românească în perioada comunistă</i> C13. Cadrul politico-istoric general extern și intern de după 1948. 13.1. Istoriografia stalinistă (Mihail Roller). 13.2. Istoriografia comunistă (1956-1971). 13.3. Istoriografia național comunistă (1971-1989).	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
14. <i>Istoriografia românească după 1989</i> C14. Cadrul politico-istoric general extern și intern de după 1989. 14.1. Situația Institutelor de Istorie Națională, a Catedrelor de Istorie universitară și a revistelor de specialitate după 1990. 14.2. Temele Noii Istoriografii. 14.3. Raportarea istoriografiei românești recente la istoriografia occidentală.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, interpretare de text, recapitulare) Notițe de curs în format digital	2
Bibliografie (minimală și obligatorie) 1. Bădiliță, Cristian, Stanciu, Laura, <i>Geniul greco-catolic românesc</i> , București, Vremea, 2020. 2. Boia, Lucian, <i>Istorie și mit în conștiința românească</i> , București, „Humanitas”, 1997. 3. Idem, <i>Două secole de mitologie națională</i> , București, „Humanitas”, 2011. 4. Idem, <i>Elitele capcanele istoriei. Elita intelectuală românească între 1930-1950</i> , București, „Humanitas”, 2011. 5. Hitchins, Keith, <i>Mit și realitate în istoriografia românească</i> , București, Editura Enciclopedică, 1997. 6. Kellogg, Frederick, <i>O istorie a istoriografiei române</i> , Iași, Instit. Eur., 1996. 7. Louthan, Howard, „Austria, the Habsburgs, and Historical Writing in Central Europe”, în <i>The Oxford History of Historical Writing</i> (General Editor: Daniel Woolf), vol. 3: 1400-1800 (Eds. José Rabasa, Masayuki Sato, Edoardo Tortarolo, Daniel Woolf), Oxford University Press, 2012. 8. Mârza, Radu, <i>Romanian Historians and Propaganda (1914-1946). The case of Transylvania</i> , Bratislava, 2014. 9. Mihalache, Andi, <i>Istorie și practici discursive în România „democrat-populară”</i> , București, „Albatros”, 2003. 10. Miron, Greta, <i>O istorie a istoriografiei</i> , Cluj-Napoca, Mega, 2019. 11. Moisa, Gabriel, <i>Istoria Transilvaniei în istoriografia românească (1965-1989)</i> , Cluj Napoca, „PUC”, 2003. 12. Idem, <i>Clio în zodia ideologizării. Interferențe politico-istoriografice în România comunistă</i> , Cluj-Napoca, Mega, 2013. 13. Müller, Florin, <i>Politică și istoriografie în România 1948-1964</i> , Cluj-Napoca, „Nereamia Napocae”, 2003. 14. Teodor, Pompiliu, <i>Evoluția gândirii istorice românești</i> , Cluj, „Dacia”, 1970. 15. Idem, <i>Introducere în istoria istoriografiei din România</i> , Cluj-Napoca, „Accent”, 2002. 16. Verdery, Katherine, <i>Compromis și rezistență. Cultura română sub Ceaușescu</i> , București, 1994. 17. Zub, Al., <i>De la istoria critică la criticism. Istoriografia română sub semnul modernității</i> , București, Edit. Enciclopedică, 2000. 18. Idem, <i>Orizont închis. Istoriografia română sub dictatură</i> , Iași, Institutul European, 2000. 19. Idem, <i>Clio sub semnul interogației. Idei, sugestii, figuri</i> , Iași, „Polirom”, 2006.		
Seminar		
1. Seminar introductiv.	Conversație	2
2. Istoriografia umanista: Nicolaus Olahus (1493-1568), <i>Ungaria. Atila</i> . Istoriografia umanista: Miron Costin, <i>Letopisetul Tarii Moldovei de la Aron – Voda incoace</i>	Problematizare conversație, interpretare de text Bibliografie cu acces digital.	2
3. Istoriografia preiluminista: Inochentie Micu Klein, <i>Supplex Libellus</i> /Dimitrie Cantemir, <i>Descrierea Moldovei. (I)</i> Istoriografia preiluminista: Dimitrie Cantemir (II)	Problematizare conversație, interpretare de text Bibliografie cu acces digital.	2

4. Istoriografia iluministă românească: Petru Maior, Istoria pentru începutul românilor în Dacia/Ioan Budai Deleanu, <i>Despre originile popoarelor din Transilvania</i> . Istoriografia romantică românească: Nicolae Bălcescu, Istoria românilor supt Mihai Voevod Viteazul/Mihail Kogălniceanu, <i>Cronicile romana seu Letopisetle Moldavei si Valahiei. Tabele istorice ale Romaniei de la 1766 pene la 11 februarie 1866</i> .	Problematizare conversație, interpretare de text Bibliografie cu acces digital.	2
5. Istoriografia romantică românească: August Treboniu Laurian (1810-1881)/ Alexandru Papiu Ilarian (1827-1877). Afirmarea spiritului critic in istoriografie: Alexandru D. Xenopol, <i>Istoria românilor din Dacia romană</i> .	Problematizare conversație, interpretare de text Bibliografie cu acces digital.	2
6. Afirmarea spiritului critic in istoriografie: Nicolae Iorga (1871-1940). Noul spirit critic in istoriografia romaneasca: Dimitrie Onciul, <i>Scrieri istorice</i> .	Problematizare conversație, interpretare de text, Bibliografie cu acces digital.	2
7. Rolul și locul istoriografiei confesionale în istoriografia română a secolului XX: Silviu Dragomir (1888-1962). Scoli istorice romanesti universitare: Vasile Pârvan (1882-1927), <i>Getica. O protoistorie a Daciei</i> . Scoli istorice romanesti universitare: Gheorghe Ion Bratianu, <i>Traditia istorica despre intemeierea statelor romanesti</i>	Problematizare conversație, interpretare de text Bibliografie cu acces digital.	2

Bibliografie:

Bădiliță, Cristian, Stanciu, Laura, *Geniul greco-catolic românesc*, București, Vremea, 2020.
 Brătianu, Gheorghe Ion, *Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*, București, 1980.
 Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, studiu introductiv, antologie si note finale de C. Maciuca , Bucuresti, 1967.
 Costin, Miron, *Letopisetul Tarii Moldovei; De neamul moldovenilor*, București, 1961.
 Deleanu, Ion Budai, *Despre originile popoarelor din Transilvania*, vol. I-II, Bucuresti, 1991.
 Kogălniceanu, Mihail, *Cronicile române seu Letopisețele Moldavei și Valahiei. Tabele istorice ale României de la 1766 pene la 11 februarie 1866*, București, 1872.
 Olahus, Nicolaus (1493-1568), *Ungaria. Atila*, traducere, cuvânt înainte și note Gyöngyvér Antal, Iași, sine anno.
 Onciul, Dimitrie, *Scrieri istorice*, ediție critică îngrijită de Aurelian Sacerdoțianu, București, 1968.
 Pârvan, Vasile, *Getica. O protoistorie a Daciei*, București, 1926.
The Oxford History of Historical Writing (ed. by Daniel Woolf, Andrew Feldherr & Grant Hardy), vol. I-V, Oxford University Press, 2011.
 Xenopol, Alexandru D., *Istoria românilor din Dacia românilor, vol. I*, București, 1920.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Continutul disciplinei a fost evaluat de catre Comisia de monitorizare si evaluare a programului de studiu, in componenta careia intra si cate un reprezentant al absolventilor si cate un reprezentant al angajatorilor.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	1.1. Claritatea exprimării în comunicarea scrisă 1.2. Abordarea interpretativă a problematiceii 1.3. Interpretarea și evaluarea critică a fenomenului istoriografic românesc în contextul istoriografiei europene 1.4. Prezență 85%.	scrisă (S): evaluare parțială lucrare scrisă; eseu interpretativ.	25% 45%
10.5 Seminar/laborator	1.4. Cantitatea și calitatea cunoștințelor însușite	scrisă (S): lucrare scrisă; eseu interpretativ.	30%

	1.5. Formularea unui punct de vedere profesional asupra fenomenului istoriografic, pornind de la pozițiile exprimate în istoriografia de specialitate.		
10.6 Standard minim de performanță: Integrarea istoriografiei românești în contextul mai larg al istoriografiei europene și universale. Formarea unei baze de date cu largă deschidere spre aprofundarea ulterioară, din perspectiva educației permanente, a temelor de larg interes pentru domeniul Istoriei istoriografiei. Pentru promovare este necesară obținerea notei minime 5.			
Demonstrarea competențelor prin: Cunoașterea problemelor specifice cercetării recente din domeniul Istoriografiei românești.			

Data completării
01.10.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
01.10.2025

Semnătura directorului de departament
Prof. univ. dr. Dumitran Daniel